

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های خبری

گزارش پژوهشی؛

موضوع:

"سهم پارک های علم و فناوری از اسناد بالادستی کشور"

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

- وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: فاطمه حسینی

□ نکات برجسته پژوهش خبری

- ❖ پارک‌های علم و فناوری ریشه در اواخر دهه ۱۹۵۰ و اوایل ۱۹۶۰، در آمریکا دارند.
- ❖ در حال حاضر بیش از ۸۰۰ پارک علم و فناوری در بیش از ۵۵ کشور جهان وجود دارد که تقریباً ۲۹۰ مورد از آنها فقط در آمریکا واقع شده است.
- ❖ در ایران سابقه شکل‌گیری اولین پارک علم و فناوری به سال ۱۳۷۹ بازمی‌گردد.
- ❖ پارک‌های علم و فناوری از نظر نوع فعالیت به سه دسته علمی، فناوری و تجاری تقسیم می‌شوند.
- ❖ در حال حاضر، ۴۳ پارک علم و فناوری در ۳۱ استان کشور وجود دارد که بیش از ۵۰۰۰ شرکت دانش‌بنیان در آن مستقر می‌باشند.
- ❖ رشد و توسعه کمی و کیفی پارک‌های علم و فناوری در برخی اسناد بالادستی از جمله سیاست‌های رشد و توسعه فناوری در کشور (۱۳۸۳)، نقشه جامع علمی کشور (۱۳۸۹)، قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری سازی نوآوری‌ها و اختراعات (۱۳۸۹)، سیاست‌های کلی علم و فناوری (۱۳۹۳)، قانون برنامه پنجم توسعه (۱۳۹۴-۱۳۹۰) به طور مستقیم مورد توجه قرار گرفته است.

پارک‌های علم و فناوری به عنوان یکی از ارکان توسعه اقتصاد دانش‌بنیان، بستری مناسب برای برقراری ارتباط مؤثر و هدفمند میان دانشگاه و صنعت و ابزاری مهم برای تسهیل شکل‌گیری و گسترش شرکت‌های دانش‌بنیان به شمار می‌روند. به همین دلیل بسیاری از کشورها توجهی ویژه به گسترش و توسعه پارک‌های علم و فناوری و بهره‌مندی از مزایای آن در توسعه اقتصادی و رشد اشتغالزایی دارند و در همین رابطه به تدوین سیاست‌ها و قوانین مشخص و هدفمند برای حمایت حداکثری از پارک‌های علم و فناوری و فعالیت‌های آنها در راستای اهداف توسعه‌ای خود پرداخته‌اند. در کشور ما نیز اگر چه نزدیک به دو دهه از عمر پارک‌های علم و فناوری می‌گذرد، اما تلاش شده تا در سیاست‌های و اسناد بالادستی کشور به این مهم توجه ویژه شود، که البته میزان عملکرد دستگاه‌ها و نهادهای ذیربط در رابطه با برنامه‌ها و اهداف تعیین شده در سیاست‌های کلان کشور در این حوزه، مبحثی جدا می‌طلبد. نظر به اهمیت پارک‌های علم و فناوری در توسعه اقتصاد دانش‌بنیان، گروه اقتصاد پژوهش خبری نیز در گزارش پیش‌رو، با مروری بر تاریخچه پارک‌های علم و فناوری در ایران و جهان، پراکندگی و حوزه فعالیت پارک‌های علم و فناوری در کشور و همچنین، سهم پارک‌های علم و فناوری در اسناد بالادستی کشور را مورد بررسی قرار داده است.

□ تاریخچه پارک‌های علم و فناوری در جهان و ایران

پارک‌های علم و فناوری ریشه در اواخر دهه ۱۹۵۰ و اوایل ۱۹۶۰ دارند. براساس شواهد موجود، نخستین پارک فناوری، پارک تحقیقاتی «استانفورد» آمریکا بوده است که در سال ۱۹۵۲ افتتاح شد. از لحاظ تاریخی نیز پیدایش «پارک مثلث پژوهشی» در کارولینای شمالی و «دره سیلیکون ولی» در کالیفرنیا در همسایگی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، طلوعه ایجاد پارک‌ها و شهرک‌های علمی و فناوری و نیز تحقق مدل‌های اولیه آنها بوده است. در اروپا نیز اولین پارک‌ها و شهرک‌های علمی و فناوری در اواخر دهه ۶۰ شکل گرفتند که از آن جمله می‌توان به «کمبریج» و «هریوت وات» در انگلیس و «گره‌نویل» و «سوفیا آنتی‌پولیس» در فرانسه اشاره کرد. در حال حاضر بیش از ۸۰۰ پارک علم و فناوری در بیش از ۵۵ کشور جهان وجود دارد که تقریباً ۲۹۰ مورد از آنها فقط در آمریکا واقع شده و انگلستان، فرانسه، کانادا، ژاپن و استرالیا به ترتیب در مقام‌های بعدی قرار دارند.^۱ کشورهای چین، کره، تایوان و سنگاپور نیز در این زمینه به موفقیت‌هایی دست یافته‌اند. در مجموع، پارک‌های علمی ابتدا با دو هدف اولیه شکل گرفتند؛ نخست آنکه فضای مناسبی برای رشد فناوری و ایفای نقش مرکز رشد برای توسعه و رشد بنگاه‌های کوچک، جدید و با فناوری پیشرفته، تسهیل انتقال دانش فنی دانشگاهی به بنگاه‌های مستقر در پارک، تشویق و تقویت توسعه محصولات و روش‌های نوآورانه فراهم شود و هدف دوم، فعالیت به عنوان یک کاتالیزور برای توسعه اقتصاد منطقه‌ای و افزایش رشد اقتصادی منطقه است.^۲

در ایران نیز سابقه شکل‌گیری اولین پارک علم و فناوری به سال ۱۳۷۹ بازمی‌گردد که مطالعات مکان‌یابی آن انجام و در سال ۱۳۸۰ نقطه‌ای در شهر پردیس برای احداث پارک علم و فناوری پردیس وابسته به نهاد ریاست جمهوری آغاز شد. در این راستا، آیین نامه تأسیس و راه اندازی پارک‌های علم و فناوری در سال ۱۳۸۱ در شورای گسترش آموزش عالی به تصویب رسید که در آن مقررات مربوط به تأسیس و اداره پارک‌ها تشریح شده است.

۱. ماهنامه اطلاع‌رسانی و اطلاع‌رسانی، شماره ۲۳

۲. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس با عنوان «کسب و کارهای جدید در پارک‌های علم و فناوری، با نگاهی به تجربه هند»، خرداد ۱۳۹۲

□ دسته‌بندی پارک‌های فناوری

پارک‌های علم و فناوری از نظر نوع فعالیت به سه دسته تقسیم می‌شوند^۱:

پارک علمی

• معمولاً توسط دانشگاه‌ها در یک فضای مناسب در مجاورت دانشگاه ایجاد و مدیریت می‌شود و در نتیجه یک همکاری متقابل بین صاحبان صنایع مستقر شده در پارک‌ها و دانشگاه به وجود می‌آید. این پارک‌ها ضمن تأمین کردن بخش قابل ملاحظه‌ای از هزینه‌های تحقیقاتی دانشگاه، از نتایج تحقیقاتی دانشگاه نیز بیشترین استفاده کاربردی را به عمل می‌آورند.

پارک فناوری

• این پارک‌ها به صورت مستقل و یا در مجاورت قطب‌های صنعتی با نیت گسترش ارتباطات تحقیقاتی صنایع موجود در منطقه با واحدهای تحقیقاتی و دانشگاه‌های منطقه شکل می‌گیرند و هدف اصلی از کارکرد آنها ارتقای فناوری صنایع موجود در قطب صنعتی مربوطه و افزایش توان رقابتی آنهاست.

پارک‌های فناوری و تجاری

• این نوع پارک‌ها معمولاً به صورت مستقل و به کمک واحدهای تولیدی یا خدماتی براساس نیاز بازار شکل می‌گیرند و بیشتر شبیه به مناطق ویژه صنعتی - تجاری با فناوری نوین عمل می‌نمایند. فعالیت عمده این گونه پارک‌ها عمدتاً شامل تحقیق و توسعه، تولید، تجارت و خدمات‌دهی می‌باشد و اغلب با هدف تولید کالاهای صادراتی با قابلیت رقابت بین-المللی سازماندهی می‌شوند. سرمایه‌گذاری و طبعاً مدیریت اینگونه پارک‌ها علاوه بر بخش دولتی عمدتاً توسط بخش خصوصی صورت می‌پذیرد و برای توسعه صادرات صنعتی و گسترش خدمات پیشرفته هر منطقه، طراحی و احداث می‌شوند.

در دسته‌بندی دیگری که بیانگر مأموریت و اهداف استراتژیک پارک علم و فناوری است، پارک‌های علم و فناوری به ۴ نوع اصلی تقسیم می‌شوند که همراه با مشخصه‌های آنها در جدول^۲ زیر ارائه شده است:

مدل	مشخصه‌ها
ائتلافی	- دو یا چند شریک برای مدیریت توسعه و رشد پارک با هم شریک می‌شوند، - هدف مشترک، توسعه اقتصادی براساس انتقال دانش و نوآوری است، - تأمین مالی برای توسعه زیرساخت و ساختمان‌های ابتدایی از سوی دولت انجام می‌شود، - سازماندهی لازم برای اداره و توسعه و پارک و تعقیب اهداف استراتژیک صورت می‌گیرد.
دانشگاهی	- پارک از نظر فیزیکی در داخل پردیس دانشگاه یا زمین‌های متعلق به دانشگاه تأسیس می‌شود و درآمدزایی می‌کند، - تعداد زیادی از شرکت‌های مستقر در پارک (معمولاً بیش از ۴۰ درصد)، شرکت‌های انشعابی یا نوپا هستند، - تعداد زیادی از اعضای هیئت علمی به عنوان مدیر، راهنما، شریک و غیره با شرکت‌های مستقر در پارک همکاری می‌کنند، - کارآفرینی یکی از مشخصات کلیدی برنامه درسی دانشگاه است، - دانشگاه خدمات رشد کسب و کار را برای شرکت‌های انشعابی خود و شرکت‌های انشعابی منطقه تحت پوشش خود ارائه می‌کند.

۱. ماهنامه اطلاع‌یابی و اطلاع‌رسانی، شماره ۲۳

۲. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس با عنوان «بررسی وضعیت پارک‌های علم و فناوری کشور»، بهمن ماه ۱۳۹۵

- اولین و باسابقه‌ترین شرکت مستقر در پارک، بیشترین فضای پارک را اشغال می‌کند، - این شرکت، سایر مستأجران پارک را جذب می‌کند که تعدادی از آنها بخشی از زنجیره تأمین شرکت اصلی هستند، - رویکرد «نوآوری باز» بین شرکت اصلی و سایر شرکت‌ها وجود دارد، - تمرکز پژوهش‌ها در دانشگاه‌های مرتبط با پارک تا حد زیادی تحت تأثیر محصولات/خدمات شرکت اصلی است، - دانشگاه‌های مرتبط با پارک بیشتر آموزش‌های خود را با نیازهای شرکت اصلی هماهنگ می‌کنند.	شرکتی
- خوشه‌ای از شرکت‌های فعال در یک بخش اقتصادی که از نظر جغرافیایی نزدیک به هم قرار دارند، - شراکتی برای تأمین خدمات مورد نیاز شرکت‌های خوشه شکل می‌گیرد، - ارتباط با تولیدکنندگان دانش به واسطه تقاضای شرکت‌های شکل می‌گیرد نه فشار دانشگاه یا سیاست دولت، - یک مالک منحصر به فرد یا واحد برای کل تسهیلات یا زمین مورد استفاده وجود ندارد، - فرصت بازاریابی برای پشتیبانی از توسعه اقتصادی و مفهوم شهر علم و فناوری وجود دارد.	خوشه‌ای

□ اهداف و ویژگی‌های مشترک پارک‌های علم و فناوری

عموماً هدف اولیه از ایجاد پارک‌های علم و فناوری، افزایش تعداد شرکت‌های کوچک و متوسط دانش محور و کارآفرین است تا در یک محیط اقتصادی به فعالیت بپردازند. بر این اساس، اهداف و کارکردهای اصلی پارک‌های علم و فناوری عبارتند از:

خلق و تجاری‌سازی فناوری‌ها و محصولات نوآورانه ارتقای تسهیم دانش و شبکه‌سازی میان ذینفعان مختلف نوآوری تسهیل سرمایه‌گذاری در شرکت‌های تازه تأسیس فناوری محور ایجاد فرصت‌های جدید استخدام به واسطه توسعه تجاری فناوری‌های جدید کمک به خلق ثروت و افزایش رفاه در منطقه
--

همچنین، پارک‌های علم و فناوری اهداف فوق را از طریق اقدامات زیر دنبال می‌کنند:

- جذب و خوشه‌سازی فیزیکی شرکت‌های فناوری محور و باسابقه،
- تقویت و افزایش منابع علم و فناوری محلی به منظور تقویت مبنای اقتصاد منطقه،
- انتقال دانش در سطحی وسیع، شامل انتقال ایده‌ها و همچنین فناوری‌های جدید و باسابقه‌تر و انتشار آنها در سطحی وسیع‌تر،
- ایجاد تعامل مؤثر، غالباً مبتنی بر یک محیط پژوهشی مشترک، بین دانشگاه‌ها و یا مؤسسات پژوهشی و صنایع خصوصی،

- تسهیل شکل‌گیری شرکت‌های نوپا و رشد شرکت‌های فناوری‌محور محلی به ویژه از طریق امکانات رشددهی داخلی،
 - تشویق مشارکت مبتنی بر تعهدات مشخص و استوار بین سازمان‌های پژوهشی، کسب‌وکارها و نهادهای دولتی به منظور حصول بهتر اهداف فردی و مشترک از طریق همکاری نزدیک با یکدیگر.
- تقویت ارتباط صنعت و دانشگاه دیگر نقش مهم و اساسی پارک‌های علم و فناوری است که از طریق اقدامات زیر صورت می‌گیرد:^۱

تأسیس آزمایشگاه‌های تحقیقاتی مشترک

ایجاد امکان استفاده کاربران بخش صنعت از تسهیلات پارک

همکاری با دفاتر انتقال فناوری دانشگاه‌ها

ارائه آموزش حرفه‌ای برای کاربران صنعت از جمله آموزش‌های مبتنی بر فناوری‌های نوین

شبکه‌سازی برای منابع انسانی به منظور برآوردن نیازهای صنعت

ویژگی‌های مشترک پارک‌های علم و فناوری نیز عبارتند از:

- پژوهش و توسعه در این پارک‌ها در زمینه فناوری‌های سطح بالاست و تکیه اصلی روی پژوهش‌هایی است که در جهت توسعه، سازمان داده شده‌اند. در اینجا تولید انبوه و صنایع بزرگ جایی ندارند.
- پژوهش در این پارک‌ها در راستای رفع نیازهای صنایع مشخص انجام می‌شود.
- صناعی که در این پارک‌ها تأسیس می‌شوند، صنایع سبک هستند. این صنایع، ارزش افزوده بالایی را تولید کرده و در عین حال فاقد سروصدا و آلودگی بوده و به محیط زیست آسیب نمی‌رسانند.
- این پارک‌ها، محل تمرکز مجموعه‌ای از فعالیت‌های به هم پیوسته می‌باشند.
- زایش صنعت به صنعت، یعنی آنکه یک محقق کارآزموده و آشنا به مسائل علمی از یکی از مؤسسات یا شرکت‌های در حال کار در پارک، بیرون برود و برای خود یک شرکت کوچک مهیا کند و رقیب شرکت مادر شود. این ویژگی یکی از مفیدترین جنبه‌های این پارک‌هاست که به ایجاد صنایع جدید، رقابت و بهبود کیفیت می‌انجامد.
- این پارک‌ها، غالباً در ارتباط و همکاری مستقیم با یک یا چند دانشگاه یا مؤسسه فناوری و سرمایه‌گذاری مشترک آنها تأسیس می‌شوند.
- بخش عمده‌ای از واحدهای فعال در این پارک‌ها معمولاً کوچک و نوپا هستند و صاحبان آنها را پژوهشگران تشکیل می‌دهند.
- افرادی که در این پارک‌ها کار می‌کنند، افراد متخصص و ماهر هستند که عمدتاً در مشاغل تکنیکی، پژوهشی و مدیریتی ممتاز به کار اشتغال دارند.^۱

۱. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس با عنوان «بررسی وضعیت پارک‌های علم و فناوری کشور»، بهمن ماه ۱۳۹۵

□ پراکندگی پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری در کشور

در حال حاضر، ۴۳ پارک علم و فناوری در ۳۱ استان کشور وجود دارد که بیش از ۵۰۰۰ شرکت دانش‌بنیان در آن مستقر می‌باشند. همچنین، مراکز رشد از ۱۷ مرکز در سال ۱۳۸۰ به ۱۹۶ مرکز در سال ۱۳۹۷ رسیده است و ۲۵ مرکز نوآوری نیز در حال حاضر در پارک‌های علم و فناوری استقرار دارند که در جداول زیر پراکندگی آنها در ۳۱ استان کشور به تفکیک ارائه شده است:

پراکندگی پارک‌های علم و فناوری در کشور به تفکیک استان و زمینه فعالیت

ردیف	استان	پارک علم و فناوری	
		عنوان	زمینه فعالیت
۱	اردبیل	پارک علم و فناوری اردبیل	۸۰ درصد کشاورزی، بیوتکنولوژی و صنایع وابسته به آن، گردشگری و توریسم و صنایع وابسته و ۲۰ درصد در سایر حوزه‌ها
۲	اصفهان	شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان	جامع
		پارک علم و فناوری شیخ بهائی اصفهان	
۳	البرز	پارک علم و فناوری البرز	جامع
		پارک علم و فناوری ارتباطات و فناوری اطلاعات	ICT
۴	ایلام	پارک علم و فناوری ایلام	۸۰ درصد حوزه کشاورزی (با تأکید بر زراعت و اصلاح نباتات، تولید سموم باغبانی و گیاهان دارویی)، دامپروری، صنایع دستی، گردشگری و توریسم، ۲۰ درصد در سایر حوزه‌ها
۵	آذربایجان شرقی	پارک علم و فناوری آذربایجان شرقی	جامع
۶	آذربایجان غربی	پارک علم و فناوری آذربایجان غربی	جامع
۷	بوشهر	پارک علم و فناوری خلیج فارس (بوشهر)	فناوری اطلاعات، ارتباطات (ICT) و الکترونیک، صنایع نفت، گاز، پتروشیمی و نانو تکنولوژی، صنایع غذایی و بیوتکنولوژی، کشتی-سازی و صنایع دریایی
۸	تهران	پارک علم و فناوری دانشگاه تربیت مدرس	جامع
		پارک علم و فناوری دانشگاه تهران	جامع
		پارک علم و فناوری دانشگاه صنعتی شریف	۸۰ درصد حوزه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، انرژی و بهینه‌سازی مصرف انرژی، نانو تکنولوژی و مواد نو و پیشرفته، هوافضا و صنایع مرتبط با آن و ۲۰ درصد در سایر حوزه‌ها
		پارک علم و فناوری پردیس	جامع

ردیف	استان	پارک علم و فناوری	
		عنوان	زمینه فعالیت
		پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی	۸۰ درصد در زمینه‌های تخصصی صنایع (خودرو، دارویی، صنایع غذایی و کشاورزی) و ۲۰ درصد در سایر حوزه‌ها
		پارک علم و فناوری دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی ایران	حوزه‌های دارویی (سیستم‌های نوین داروسازی، نانو داروها، داروهای رادیواکتیو، رادیو دارو، تولید گیاهان دارویی، تجهیزات (ارتوپدی، تولید بافت، تجهیزات آزمایشگاهی و کمک آموزشی پزشکی و توانبخشی، تجهیزات طب سنتی)، خدمات تخصصی (استانداردسازی آزمایشگاه‌های تخصصی، بررسی ایمنی واکسن‌ها و فرآورده‌های بیولوژیک)
		پارک علم و فناوری شهید بهشتی	۸۰ درصد حوزه‌های فضای مجازی، آب، انرژی و محیط زیست و فناوری‌های دارویی (با تأکید بر محصولات طبیعی و نو ترکیب) و ۲۰ درصد در سایر حوزه‌ها
		پارک علم و فناوری‌های نرم و صنایع فرهنگی	فناوری‌های نرم و صنایع فرهنگی
۹	چهارمحال و بختیاری	پارک علم و فناوری چهارمحال و بختیاری	کشاورزی و باغداری (سیب‌زمینی، بادام، هلو، گردو) و صنایع تبدیلی کشاورزی، شیلات (آبزیان و ماهی‌های سردابی)، گردشگری و محیط زیست، معادن (مس، سنگ‌های تزئینی، سنگ، گچ، مارنو دولومین صنعتی)، آب و صنایع وابسته، صنایع فلزی (فولاد)، گیاهان دارویی
۱۰	خراسان جنوبی	پارک علم و فناوری خراسان جنوبی	معادن، کشاورزی، صنایع سبک، فناوری اطلاعات و ارتباطات IT و ICT، مواد و انرژی، مکانیک
۱۱	خراسان رضوی	پارک علم و فناوری خراسان رضوی	جامع
۱۲	خراسان شمالی	پارک علم و فناوری خراسان شمالی	کشاورزی، دامپروری، صنعت و معدن
۱۳	خوزستان	پارک علم و فناوری خوزستان	صنایع نفت، گاز و پتروشیمی، کشاورزی، شیلات و صنایع تبدیلی، فولاد و صنایع وابسته، انرژی و منابع آب
۱۴	زنجان	پارک علم و فناوری دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان	جامع
		پارک علم و فناوری زنجان	۸۰ درصد در حوزه صنایع معدنی، برق و الکترونیک، فناوری اطلاعات و ارتباطات، ۲۰ درصد در سایر حوزه‌ها
۱۵	سمنان	پارک علم و فناوری دانشگاه سمنان	جامع
		پارک علم و فناوری سمنان	
۱۶	سیستان و بلوچستان	پارک علم و فناوری سیستان و بلوچستان	انرژی‌های نو (انرژی بادی و خورشیدی)، معدن و فرآورده‌های معدنی غیرفلزی، کشاورزی (محصولات گرمسیری: موز و خرما و محصولات مقاوم به شوری و کم‌آبی)، دامپروری و فرآورده‌های دامی، شیلات و آبیاری پرووری

ردیف	استان	پارک علم و فناوری	
		عنوان	زمینه فعالیت
۱۷	فارس	پارک علم و فناوری فارس	فناوری اطلاعات و ارتباطات، الکترونیک، مکانیک، نفت، گاز و پتروشیمی، نانو تکنولوژی، صنایع غذایی، خدمات تخصصی فنی و مهندسی
۱۸	قزوین	پارک علم و فناوری قزوین	معادن و کانی‌های غیرفلزی، مکانیک (ساخت و طراحی)، صنایع شیمیایی، صنایع شوینده و بهداشتی
۱۹	قم	پارک علم و فناوری قم	جامع
۲۰	کردستان	پارک علم و فناوری کردستان	کشاورزی (محصولات باغی، گیاهان دارویی و صنایع فرآوری و تبدیلی آن)، معدن (استخراج و فرآوری سنگ و طلا)، ICT (هوشمندسازی، اتوماسیون و دولت الکترونیک)
۲۱	کرمان	پارک علم و فناوری دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته کرمان	عمومی
۲۲	کرمانشاه	پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه	جامع
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	پارک علم و فناوری کهگیلویه و بویراحمد	۸۰ درصد کشاورزی و گیاهان دارویی، صنعت نفت و گاز، گردشگری و توریسم و ۲۰ درصد در سایر حوزه‌ها
۲۴	گلستان	پارک علم و فناوری گلستان	کشاورزی و منابع طبیعی (دانه‌های روغنی و غلات)، صنعت سلولوزی، صنایع غذایی و شایلات، گیاهان دارویی و فرآورده‌های آن
۲۵	گیلان	پارک علم و فناوری گیلان	فناوری اطلاعات و ارتباطات، فناوری نانو، زیست فناوری، صنایع تکمیلی جانبی کشاورزی و شایلات، منابع طبیعی و گیاهان دارویی، ساخت و تولید (مکانیک، مواد، مکاترونیک، صنایع غذایی و شیمیایی و ...)
۲۶	لرستان	پارک علم و فناوری لرستان	فناوری‌ها و صنایع مربوط به حوزه‌های کانی‌های غیرفلزی، کشاورزی، گیاهان دارویی و داروهای گیاهی، باستان شناسی
۲۷	مازندران	پارک علم و فناوری مازندران	کشاورزی (برنج، مرکبات و افزایش بهره‌وری زمین)، صنایع تبدیلی کشاورزی و شایلات، فناوری‌های حوزه سلامت (گیاهان دارویی، تغذیه سالم، فناوری‌های پیشگیری)، صنعت (موتورها، چوب و کاغذ)، صنایع دریایی (زمینه‌های ممتاز دریای خزر)
۲۸	مرکزی	پارک علم و فناوری مرکزی	فنی و مهندسی (صنایع شیمیایی و فلزی، صنعت، آلومینیوم، فناوری اطلاعات و ارتباطات و ...)
۲۹	هرمزگان	پارک علم و فناوری هرمزگان	کشاورزی (مبته‌ی بر آب شور)، شایلات (با تأکید بر میگو)، فناوری‌های دریایی، صنایع آلومینیوم و فولاد، صنایع پالایش، حمل و نقل دریایی و ترانزیت
		پارک زیست فناوری خلیج فارس (قشم)	
۳۰	همدان	پارک علم و فناوری همدان	جامع
۳۱	یزد	پارک علم و فناوری یزد	تکنولوژی اطلاعات، بیوتکنولوژی، نساجی و انرژی‌های نو

مأخذ: معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پراکندگی مراکز رشد در کشور به تفکیک استان و زمینه فعالیت

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
۱	۱	اردبیل	مرکز رشد واحدهای فناور	پارک علم و فناوری اردبیل	۸۰ درصد در حوزه های کشاورزی و صنایع وابسته، گردشگری، فناوری اطلاعات و ارتباطات و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۲		مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه محقق اردبیلی	جامع
	۳		مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل	۸۰ درصد در حوزه کشاورزی، گیاهان دارویی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
۲	۴	اصفهان	مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه اصفهان	۷۰ درصد علوم انسانی و ۳۰ درصد در حوزه های فنی - مهندسی، مهندسی علوم پزشکی، بیوتکنولوژی، نانو فناوری، علوم پایه و کاربردی، محیط زیست و گردشگری
	۵		مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه صنعتی اصفهان	فولاد و آهن و صنایع وابسته، سیستمهای راداری و صایع مخابراتی و صنایع وابسته، صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی
	۶		مرکز رشد خوشه فناوری های سنگ شهرستان تیران و کرون	دانشگاه جامع علمی کاربردی	سنگ (با تأکید بر بهبود کیفیت در فرآوری سنگ ساختمانی، رفع معضلات موجود در صنعت سنگ و بکارگیری ایده های نو در فرآوری سنگ)
	۷		مرکز رشد واحدهای فناور گز، شیرینی، شکلات و صنایع وابسته	دانشگاه جامع علمی کاربردی	گز، شیرینی، شکلات و صنایع وابسته
	۸		مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه کاشان	جامع
	۹		مرکز رشد واحدهای فناور	شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان	جامع

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۱۰		مرکز رشد واحدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات	شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان	فناوری اطلاعات و ارتباطات
	۱۱		مرکز رشد واحدهای فناوری فولاد	شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان	اتوماسیون و رباتیک در صنعت فولاد، مدیریت و اقتصاد فولاد- فناوری های نوین صنعت فولاد، مواد و متالورژی، شیمی و فرآیندها
	۱۲		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان نجف آباد (مستقر در دانشگاه آزاد)	شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان	ساخت، تولید، اتوماسیون
	۱۳		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان شهرضا	شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان	شیمی، سرامیک
	۱۴		مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)	۲۰ درصد در حوزه های کشاورزی و محیط زیست، برق (الکترونیک)، کامپیوتر (نرم افزار) و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۱۵		مرکز رشد واحدهای فناور هنر	مشترک با شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان و دانشگاه هنر اصفهان	هنر
۳	۱۶	البرز	مرکز رشد واحدهای فناوری	پژوهشگاه مواد و انرژی	مواد، انرژی، سرامیک
	۱۷		مرکز رشد واحدهای فناور دامپزشکی	مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی	حوزه فناوری های واکسن، دارو و تجهیزات دامپزشکی
۴	۱۸	ایلام	مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه ایلام	جامع

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۱۹		مرکز رشد واحدهای فناوری کشاورزی و گیاهان دارویی	جهاد دانشگاهی واحد ایلام	گیاهان دارویی و کشاورزی (غلات)
	۲۰		مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک علم و فناوری ایلام	۸۰ درصد در حوزه های کشاورزی (با تاکید بر زراعت و اصلاح نباتات، باغبانی و گیاهان دارویی)، دامپروری، صنایع دستی، گردشگری و توریسم و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
۵	۲۱	آذربایجان شرقی	مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه تبریز	جامع
	۲۲		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه صنعتی سهند تبریز	تولید مواد (غشاها با کاربردهای صنعتی، مواد پلیمری، کاتالیستها و مواد ساختمانی)، صنایع غذایی (بهینه سازی و افزایش بهره‌وری فرآیندهای صنایع غذایی)، تولید تجهیزات (تجهیزات پزشکی در زمینه توانبخشی و قلب، آزمایشگاهی و سیستم‌های صنعتی)
	۲۳		مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک آذربایجان شرقی	فناوری اطلاعات و ارتباطات، برق و الکترونیک، مکانیک و مکاترونیک، شیمی و صنایع پلیمری، مواد، نانو، عمران، بیوتکنولوژی، مهندسی پزشکی و کشاورزی
	۲۴		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان مراغه	پارک آذربایجان شرقی	کشاورزی، مصالح ساختمانی
	۲۵		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان مرند	پارک آذربایجان شرقی	کشاورزی، مکانیک، مهندسی پزشکی
	۲۶		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان میانه (مستقر در دانشگاه آزاد)	پارک آذربایجان شرقی	برق و الکترونیک، کامپیوتر، مکانیک

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۲۷		مرکز رشد واحدهای فناوری فرآورده های دارویی	دانشگاه علوم پزشکی تبریز	دارویی، تجهیزات پزشکی
	۲۸		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان بناب	پارک آذربایجان شرقی	۸۰ درصد در حوزه های کشاورزی، صنایع تبدیلی و صنایع غذایی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۲۹		مرکز رشد واحدهای فناور ارس	پارک آذربایجان شرقی با همکاری سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس	۸۰ درصد در حوزه های کشاورزی، مکترونیک، شیمی و پلیمر و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۳۰		مرکز رشد فناوری های نرم و صنایع فرهنگی	دانشگاه هنر اسلامی تبریز	فناوری های نرم، هنر، فرهنگ و صنایع خلاق
۶	۳۱	آذربایجان غربی	مرکز رشد واحدهای فناوری اطلاعات وارتباطات	دانشگاه ارومیه	فناوری اطلاعات و ارتباطات
	۳۲		مرکز رشد واحدهای فناوری	جهاد دانشگاهی واحد ارومیه	جامع
	۳۳		مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک آذربایجان غربی	۸۰ درصد در حوزه های فناوری نوین زیستی، الکترونیک و صنایع غذایی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۳۴		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان میاندوآب	پارک آذربایجان غربی	۸۰ درصد در حوزه های کشاورزی، دامپروری، شیمی و پتروشیمی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۳۵		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان ماکو	پارک آذربایجان غربی	۵۰ درصد در حوزه خدمات تجارت و بازرگانی محصولات دانش بنیان (صادرات و بازاریابی)، ترانزیت و حمل و نقل (تجارت و لجستیک) و توریسم و اکوتوریسم و ۵۰ درصد دیگر در حوزه فناوری

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
۷	۳۶	بوشهر	مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک خلیج فارس (بوشهر)	جامع
	۳۷		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان دشتی	پارک خلیج فارس (بوشهر)	کشاورزی، نفت، گاز و پتروشیمی
	۳۸		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان کنگان	پارک خلیج فارس (بوشهر)	نفت، گاز، پتروشیمی، صنایع دریایی و آبزیان
	۳۹		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان تنگستان	پارک خلیج فارس (بوشهر)	کشاورزی (شیلات و خرما)، صنایع غذایی، علوم و فنون دریایی (کشتی سازی و صنایع مرتبط با دریا)
	۴۰		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان دشتستان	پارک خلیج فارس (بوشهر)	۸۰ درصد کشاورزی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
۸	۴۱	تهران	مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه جامع امام حسین(ع)	جامع
	۴۲		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه تربیت مدرس	جامع
	۴۳		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه تهران	جامع
	۴۴		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی	فنی مهندسی
	۴۵		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	تحقیقات کاربردی و توسعه ای، طراحی مهندسی، مهندسی معکوس، انتقال فناوری، برق و الکترونیک، پلیمر، ساخت قطعات مکانیکی، کاربرد فناوری در نانو، نرم افزارهای تخصصی

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۴۶		مرکز رشد واحدهای فناوریهایی پیشرفته	دانشگاه صنعتی شریف	جامع
	۴۷		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه الزهراء (س)	طراحی لباس، صنایع دستی، میکروبیولوژی، مشاوره خانواده (با تاکید بر حوزه زنان)، نانو تکنولوژی، بیوتکنولوژی، هنر، فناوری اطلاعات و ارتباطات
	۴۸		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه شهید بهشتی	جامع
	۴۹		مرکز رشد واحدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات	دانشگاه علم و صنعت ایران	فناوری اطلاعات و ارتباطات
	۵۰		مرکز رشد واحدهای فناوری لوازم و تجهیزات پزشکی	دانشگاه علوم پزشکی تهران	لوازم و تجهیزات پزشکی
	۵۱		مرکز رشد واحد فناوری فرآورده های دارویی	دانشگاه علوم پزشکی تهران	فرآورده های دارویی
	۵۲		مرکز رشد واحدهای فناوری	پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی ایران	تحقیقات کاربردی و توسعه ای، طراحی مهندسی، مهندسی معکوس، انتقال فناوری
	۵۳		مرکز رشد واحدهای فناوری	پژوهشکده صنایع رنگ ایران	علوم و فناوری رنگ و صنایع وابسته
	۵۴		مرکز رشد واحدهای فناوری	سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران	جامع
	۵۵		مرکز رشد واحدهای فناوری	پژوهشگاه ملی و مهندسی ژنتیک و زیست فناوری	زیست فناوری

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۵۶		مرکز رشد واحدهای فناوری	پژوهشگاه شیمی و مهندسی شیمی ایران	شیمی و مهندسی شیمی، نانو تکنولوژی، شیمی
	۵۷		مرکز رشد واحدهای فناور صنعت آب و برق	پژوهشگاه نیرو	صنعت آب و برق
	۵۸		مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک فناوری پردیس	جامع
	۵۹		مرکز رشد واحدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات (رویش)	جهاد دانشگاهی	فناوری اطلاعات و ارتباطات
	۶۰		مرکز رشد واحدهای فناوری پیشرفته مخابرات	جهاد دانشگاهی	مخابرات
	۶۱		مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه شاهد	۸۰ درصد در حوزه کشاورزی با تأکید بر ساخت ماشین آلات مربوط به کشاورزی پایدار، برق و الکترونیک، مهندسی پزشکی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۶۲		مرکز رشد واحدهای فناوربازی های رایانه ای	بنیادملی بازی های رایانه ای	سخت افزار و نرم افزار بازی های رایانه ای
	۶۳		مرکز رشد واحدهای فناور هنرهای قرآنی	جهاد دانشگاهی	در حوزه فناوری های مبتنی بر قرآن و هنرهای قرآنی
	۶۴		مرکز رشد واحدهای فناور علوم انسانی	دانشگاه علامه طباطبایی	علوم انسانی
	۶۵		مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه خوارزمی	۸۰ درصد در حوزه های هوشمندسازی در مدیریت شهری، فناوری اطلاعات و علوم انسانی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۶۶		مرکز رشد واحدهای فناور	پژوهشگاه هوافضا	هوافضا
	۶۷		مرکز رشد واحدهای فناور	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	۸۰ درصد در حوزه فناوری زیستی و دارویی (رادیو داروها) و میکاترونیک و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۶۸		مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه هوایی شهید ستاری	۲۰ درصد در حوزه های ایوونیک (سامانه های الکترونیک هوایی)، سازه های هوایی (بال و بدنه)، سیستم های پیشران (موتور جت و)، آیرودینامیک و مکانیک مواد و ۲۰ درصد در سایر حوزه های هوانوردی
۹	۶۹	چهارمحال و بختیاری	مرکز رشد واحدهای فناور	پارک علم و فناوری چهارمحال و بختیاری	۸۰ درصد در حوزه کشاورزی و باغداری و صنایع تبدیلی کشاورزی، شیلات (با تاکید بر آبزیان و ماهی های سردابی)، گردشگری و محیط زیست و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۷۰		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه شهرکرد	طراحی و تکنولوژی صنعتی، صنایع کشاورزی، غذایی و تبدیلی، خدمات دامداری، دامپزشکی و امور دام، فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۰	۷۱	خراسان جنوبی	مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک خراسان جنوبی	جامع
	۷۲		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان قائن	پارک خراسان جنوبی	کشاورزی (زعفران و زرشک)، گیاهان دارویی، صنایع و فرآورده های معدنی غیر فلزی
	۷۳		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان فردوس	پارک خراسان جنوبی	صنایع و فرآورده های معدنی غیرفلزی، کشاورزی (با تاکید بر انار، پسته و زعفران)
	۷۴		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان طبس	پارک خراسان جنوبی	معدن، گردشگری، فناوری اطلاعات و ارتباطات

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
۱۱	۷۵	خراسان رضوی	مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک خراسان رضوی	جامع
	۷۶		مرکز رشد واحدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات	پارک خراسان رضوی	فناوری اطلاعات و ارتباطات
	۷۷		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان نیشابور	پارک خراسان رضوی	۸۰ درصد فناوری اطلاعات و ارتباطات، اتوماسیون و مکترونیک، فناوری های کشاورزی، صنایع تبدیلی و غذایی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۷۸		مرکز رشد واحدهای فناوری کشاورزی، منابع طبیعی و صنایع غذایی مشهد	پارک خراسان رضوی	کشاورزی، منابع طبیعی و صنایع غذایی
	۷۹		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان گناباد	پارک خراسان رضوی	حوزه های صنایع غذایی و کشاورزی (زعفران، انار، پسته و سماق)
	۸۰		مرکز رشد فناوری های فرهنگی و زیارت	پارک خراسان رضوی	صنایع معماری و رسانه، زیارت و صنایع محتوایی وابسته، طرح ریزی فرهنگی، فناوری های فرهنگی
	۸۱		مرکز رشد واحدهای فناوری حوزه انرژی (نفت، گاز و پتروشیمی)	پارک خراسان رضوی	نفت و گاز و پتروشیمی با محوریت صنایع گاز
	۸۲		مرکز رشد واحدهای فناوری تربت حیدریه	پارک خراسان رضوی	کشاورزی (با تأکید بر زعفران، ابریشم)، گیاهان دارویی، بیوتکنولوژی، صنایع معدنی
	۸۳		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه حکیم سبزواری	انرژی های نو، کشاورزی و منابع طبیعی و محیط زیست، مواد و مصالح ساختمانی، معدن

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۸۴		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه فردوسی مشهد	جامع
	۸۵		مرکز رشد واحدهای فناوری علوم انسانی	دانشگاه فردوسی مشهد	فناوری فرهنگی و گردشگری مذهبی، فناوری اقتصادی و مدیریت ، فناوری علوم شناختی، فناوری آموزشی، مشاوره ای و اجتماعی
	۸۶		مرکز رشد واحدهای فناوری فرآورده های دارویی	دانشگاه علوم پزشکی مشهد	دارویی، آرایشی بهداشتی
	۸۷		مرکز رشد واحدهای فناوری (با رویکرد مهارتی) دانشگاه فنی و حرفه ای مستقر در دانشکده شهید منتظری خراسان رضوی	دانشگاه فنی و حرفه ای	۸۰ درصد در حوزه مکانیک (ساخت و تولید، خودرو و صنایع وابسته)، برق الکترونیک (ابزار دقیق)، بتن های جدید و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
۱۲	۸۸	خراسان شمالی	مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک خراسان شمالی	فناوری اطلاعات و ارتباطات، مهندسی (شیمی، مکانیک، الکترونیک)، کشاورزی
	۸۹		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان اسفراین	پارک خراسان شمالی	۸۰ درصد در صنایع فولاد و عناصر آلیاژی، مواد و متالوژی، کشاورزی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۹۰		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان شیروان	پارک خراسان شمالی	کشاورزی (مکانیزاسیون کشاورزی، صنایع غذایی، آب و خاک، گیاهان دارویی و بیوتکنولوژی)
	۹۱		مرکز رشد واحدهای فناوری	جهاد دانشگاهی واحد بجنورد (خراسان شمالی)	عمومی

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
۱۳	۹۲	خوزستان	مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه شهید چمران اهواز	تولید و انتقال و ارتقاء فناوری در زمینه صنایع نفت، گاز و پتروشیمی، کشاورزی و بیوتکولوژی- فرآورده های پزشکی و دارویی، شیلات و صنایع تبدیلی- فولاد و صنایع وابسته، انرژی و منابع آب، فناوری اطلاعات، ارتباطات (ICT)
	۹۳		مرکز رشد واحدهای فناوری دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر	پارک خوزستان	شیلات، صنایع دریایی ساحل و فراساحل، بیولوژی و آلودگی دریا، صنایع حمل و نقل
	۹۴		مرکز رشد واحدهای فناوری نفت و گاز (مستقر در دانشگاه صنعت نفت)	پارک خوزستان	نفت و گاز
	۹۵		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان دزفول (مستقر در دانشگاه آزاد)	پارک خوزستان	گیاهان صنعتی (نیشکر، چغندر قند، کلزا)، گیاهان دارویی، گیاهان مهم زراعی (ذرت، گندم، برنج)، تولید گل و گیاهان زینتی، سبزیجات، مرکبات (پرتقال، نارنگی)، فناوری های نوین در عرصه کشاورزی (پرورش قارچ، پرورش ورمی کمپوست، گیاهان گلخانه ای)
	۹۶		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز	۸۰ درصد در حوزه انرژی (نفت، گاز و پتروشیمی) و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
۱۴	۹۷	زنجان	مرکز رشد واحدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات	دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان	فناوری های مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات
	۹۸		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه زنجان	جامع

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۹۹		مرکز رشد واحدهای فناوری بیسکویت و صنایع وابسته	دانشگاه جامع علمی کاربردی واحد زنجان	در حوزه فناوری‌های بیسکوئیت و صنایع وابسته
	۱۰۰		مرکز رشد واحدهای فناور صنایع فرهنگی زنجان	جهاد دانشگاهی	صنایع فرهنگی و خلاق
	۱۰۱		مرکز رشد واحدهای فناور	پارک علم و فناوری زنجان	۸۰ درصد در حوزه صنایع معدنی، برق و الکترونیک، فناوری اطلاعات و ارتباطات، و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
۱۵	۱۰۲	سمنان	مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه سمنان	جامع
	۱۰۳		مرکز رشد واحدهای فناور	پارک سمنان	جامع
	۱۰۴		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان دامغان	پارک سمنان	پسته و فرآورده های آن
	۱۰۵		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان گرمسار (مستقر در دانشگاه آزاد اسلامی)	پارک سمنان	معدن و فرآورده های معدنی، الکترونیک و اتوماسیون صنعتی، دام و طیور
	۱۰۶		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان مهدیشهر	پارک سمنان	دام و طیور، صنایع تبدیلی و فرش
	۱۰۷		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان سمنان (مستقر در دانشگاه آزاد اسلامی)	پارک سمنان	گچ و صنایع کانی، قطعات خودرو، مکانیک و ماشین آلات

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
۱۶	۱۰۸	سیستان و بلوچستان	مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه زابل	جامع
	۱۰۹		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه سیستان و بلوچستان	فنی مهندسی - زیست شناسی
	۱۱۰		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه بین المللی چابهار	علوم دریایی، فناوری های دریایی
	۱۱۱		مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک علم و فناوری سیستان و بلوچستان	۸۰ درصد در حوزه های انرژی تجدید پذیر، کشاورزی، منابع طبیعی با تأکید بر فرآوری گیاهان دارویی و گرمسیر، معدن و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۱۱۲		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان ایرانشهر	پارک علم و فناوری سیستان و بلوچستان با همکاری دانشگاه ولایت ایرانشهر	۸۰ درصد در حوزه کشاورزی و منابع طبیعی (با تاکید بر میوه های گرمسیری و گیاهان دارویی)، فناوری اطلاعات و ارتباطات، صنایع دستی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
۱۷	۱۱۳	فارس	مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک فارس	پذیرش و استقرار موسسات فناور در کلیه حوزه های فنی و مهندسی به استثنای نفت گاز و پتروشیمی، کشاورزی و صنایع غذایی تبدیلی
	۱۱۴		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان استهبان	پارک فارس	کشاورزی (با تاکید بر محصول و فرآورده های انجیر)
	۱۱۵		مرکز رشد واحدهای شهرستان فسا	پارک فارس	فنی مهندسی، کشاورزی
	۱۱۶		مرکز رشد واحدهای فناوری نفت، گاز و پتروشیمی	پارک فارس	نفت، گاز و پتروشیمی
	۱۱۷		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان قیر و کارزین	پارک فارس	فنی مهندسی، کشاورزی

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
۱۸	۱۱۸		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان جهرم	پارک فارس	۸۰ درصد در حوزه های کشاورزی و صنایع وابسته به آن (با تأکید بر خرما و مرکبات)، فناوری اطلاعات و ارتباطات، مهندسی برق (الکترونیک، مخابرات) و ۲۰ درصد سایر حوزه ها
	۱۱۹		مرکز رشد واحدهای فناوری کشاورزی و منابع طبیعی و صنایع تبدیلی	پارک فارس	کشاورزی، منابع طبیعی و صنایع غذایی و تبدیلی
	۱۲۰		مرکز رشد واحدهای فناوری فرآورده های دارویی	دانشگاه علوم پزشکی شیراز	دارویی، کشاورزی صنعتی
	۱۲۱		مرکز رشد واحدهای فناوری ICT	پارک فارس	ICT
	۱۲۲		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان لارستان	پارک فارس	۸۰ درصد در حوزه های کشاورزی و صنایع تبدیلی با تأکید بر گیاهان دارویی و گیاهان سازگار، برق الکترونیک، فناوری های نرم و هویت ساز و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۱۲۳		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان آباد	پارک فارس	۸۰ درصد در حوزه های صنایع کانی و معدنی با تأکید بر خاک نسوز صنعتی، تجهیزات پزشکی، بهداشتی و آرایشی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۱۲۴	قزوین	مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک قزوین	مکانیک (طراحی و ساخت)، صنایع شیمیایی، صنایع شوینده و بهداشتی، معدن و کانی های غیرفلزی، فناوری اطلاعات، علوم کشاورزی و گیاهان دارویی
	۱۲۵		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه بین المللی امام خمینی قزوین	جامع
	۱۲۶		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین	۷۰ درصد در زمینه رباتیک و میکاترونیک و ۳۰ درصد در حوزه صنعت ساختمان و انرژی

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
۱۹	۱۲۷	قم	مرکز رشد واحدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات	دانشگاه قم	فناوری اطلاعات و ارتباطات
	۱۲۸		مرکز رشد واحدهای فناور قم	پارک قم	انرژی (با تاکید بر انرژی های نو و تجدید پذیر و تکنولوژی های بهینه ساز مصرف انرژی)، فناوری ساخت و تولید و تجهیزات مکانیکی، صنایع فلزی و شیمیایی، سنگ و فرآورده های آن
	۱۲۹		مرکز رشد واحدهای فناوری علوم انسانی و اسلامی	پارک قم	علوم انسانی و اسلامی
۲۰	۱۳۰	کردستان	مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه کردستان	فنی و مهندسی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، نانوتکنولوژی، علوم پایه و کشاورزی
	۱۳۱		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج	کشاورزی و صنایع تبدیلی
	۱۳۲		مرکز رشد واحدهای فناور	پارک کردستان	۸۰ درصد حوزه کشاورزی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، فناوری های نرم و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۱۳۳		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان مریوان	پارک کردستان	کشاورزی و منابع طبیعی (با تاکید بر محصولات باغی، ماشین الات کشاورزی و صنایع تبدیلی)، بازرگانی خارجی (تاکید بر توسعه صادرات ملی و محصولات دانش بنیان)، صنعت توریسم و گردشگری
۲۱	۱۳۴	کرمان	مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان	مس و صنایع جانبی، پسته و فرآورده های آن، صنعت کاشی
	۱۳۵		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان بم	پارک دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته کرمان	۸۰ درصد حوزه کشاورزی (با تأکید بر خرما و مرکبات) و صنایع وابسته به آن، صنایع گردشگری و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۱۳۶		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته کرمان	جامع

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۱۳۷		مرکز رشد واحدهای فناوری دانشگاه آزاد اسلامی واحد جیرفت	پارک دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته کرمان	عمومی
	۱۳۸		مرکز رشد واحدهای فناوری دانشگاه آزاد اسلامی واحد زرنند	پارک دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته کرمان	عمومی
۲۲	۱۳۹	کرمانشاه	مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه رازی کرمانشاه	بیوتکولوژی، مهندسی ژنتیک و گیاهان دارویی، مهندسی شیمی و پتروشیمی، مهندسی کشاورزی، مهندسی مکانیک، الکترونیک مصرفی و تولید ربات‌های صنعتی و هوشمند
	۱۴۰		مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه	عمومی
	۱۴۱		مرکز رشد واحدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات	پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه	فناوری اطلاعات و ارتباطات
	۱۴۲		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان سنقر و کلیایی	پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه	کشاورزی و ماشین آلات کشاورزی، فرآورده های دامی
	۱۴۳		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان اسلام آباد غرب	پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه	کشاورزی و ماشین آلات آن، گیاهان دارویی
	۱۴۴		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان کنگاور	پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه	کشاورزی و ماشین آلات آن، دامداری و فرآورده های دامی، صنایع شیمیایی
	۱۴۵		مرکز رشد واحدهای فناوری کشاورزی و صنایع تبدیلی محصولات سردسیری شهرستان روانسر	پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه	زراعت و باغبانی، آبیاری، دامپروری، مجنگل و مراتع، صنایع تبدیلی و بسته بندی

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۱۴۶		مرکز رشد واحدهای فناوری کشاورزی و صنایع تبدیلی محصولات گرمسیری شهرستان سرپل ذهاب	پارک علم و فناوری جهاد دانشگاهی کرمانشاه	زراعت و باغبانی، آبیاری، دامپروری، محصولات گلخانه ای و خارج از فصل، صنایع تبدیلی و بسته بندی
۳۰	۱۴۷	کهگیلویه و بویر احمد	مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه یاسوج	کشاورزی و باغداری (گندم، برنج، حبوبات، انگور و فرآورده های آن)، معادن و فرآورده های معدنی (فسفات، سولستین، گوگرد، سلیس)، نفت و گاز و پتروشیمی، گیاهان دارویی
	۱۴۸		مرکز رشد واحدهای فناور	پارک علم و فناوری کهگیلویه و بویراحمد	۸۰ درصد در حوزه های کشاورزی و گیاهان دارویی، صنایع نفت، گاز و پتروشیمی، فناوری اطلاعات و ارتباطات و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
۲۳	۱۴۹	گلستان	مرکز رشد واحدهای فناور	پارک گلستان	کشاورزی و منابع طبیعی (گیاهان دارویی، صنایع غذایی، شیلات و آبزیان)
	۱۵۰		مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان	کشاورزی (پنبه و دانه های روغنی) و صنایع غذایی، صنایع چوب و کاغذ، شیلات (خاویار و ماهیان خاویاری)، منابع طبیعی
	۱۵۱		مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه گلستان	علوم پایه، فنی مهندسی، کشاورزی
	۱۵۲		مرکز رشد واحدهای فناور شرق گلستان مستقر در شهرستان گنبد کاووس (دانشگاه گنبد کاووس)	پارک گلستان	۸۰ درصد در حوزه های بیوتکنولوژی، کشاورزی و گیاهان دارویی و صنایع دستی، ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
۲۴	۱۵۳	گیلان	مرکز رشد واحدهای فناور	پارک گیلان	جامع
	۱۵۴		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان انزلی	پارک گیلان	جامع

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۱۵۵		مرکز رشد واحدهای فناور کشاورزی و منابع طبیعی	پارک گیلان	کشاورزی و منابع طبیعی (برنج، چای، خاویار)
	۱۵۶		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان آستانه اشرفیه	پارک گیلان	جامع
	۱۵۷		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان رودبار	پارک گیلان	۸۰ درصد در حوزه های کشاورزی و صنایع تبدیلی (با تأکید بز زیتون)، گیاهان دارویی بومی منطقه، منابع طبیعی و صنایع معدنی بر پایه مواد معدنی غنی و منحصر به فرد منطقه، ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۱۵۸		مرکز رشد واحدهای فناور	مشترک با پارک گیلان و دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت	صنایع تبدیلی، تکمیلی و جانبی بر مبنای مواد طبیعی
	۱۵۹		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان تالش	پارک گیلان	گردشگری، میراث فرهنگی، صنایع دستی، فناوری های وابسته
	۱۶۰		مرکز رشد واحدهای فناور	دانشگاه گیلان	۸۰ درصد در حوزه کشاورزی و صنایع وابسته، علوم دریا، گردشگری، الکترونیک و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۱۶۱	لرستان	مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان بروجرد	پارک لرستان	صنایع دارویی، کشاورزی (محصولات باغی: انواع سیب، گردو، انگور، آلو، زرد آلو، گیلان، آلبالو)، دامپروری (گوشت قرمز و سفید، پشم، شیر، انواع فرآورده های لبنی)، صنایع شیمیایی و نساجی
۲۵	۱۶۲		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان نورآباد	پارک لرستان	کشاورزی (صنایع تبدیلی، ماشین آلات، باغداری و دامپروری)
	۱۶۳		مرکز رشد واحدهای فناور خرم آباد	پارک لرستان	صنایع و فرآورده های شیمیایی و پتروشیمی

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۱۶۴		مرکز رشد واحدهای فناوری	جهاد دانشگاهی واحد لرستان	کشاورزی (دامپروری، شیلات و منابع طبیعی)، معدن (اکتشاف و استخراج ذخایر معدنی)، فناوری اطلاعات و ارتباطات، صنایع دستی و گردشگری
	۱۶۵		مرکز رشد واحدهای فناوری	مشترک با پارک لرستان و دانشگاه آزاد اسلامی واحد الیگودرز	۸۰ درصد در حوزه های صنایع کانی های غیرفلزی، صنایع شیمیایی، پتروشیمی و صنایع وابسته به فلزات و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۱۶۶		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان دورود	پارک علم و فناوری لرستان با همکاری دانشگاه آزاد واحد دورود	۸۰ درصد در حوزه های صنایع فلزی و غیر فلزی، صنایع کشاورزی و شیلات، صنعت گردشگری و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
۲۶	۱۶۷	مازندران	مرکز رشد واحدهای فناور ساری	پارک مازندران	کشاورزی (برنج و مرکبات)، شیلات و آبزیان، فناوری های حوزه سلامت (گیاهان دارویی، تغذیه سالم، فناوری های پیشگیری)
	۱۶۸		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان نوشهر	پارک مازندران	۸۰ درصد در حوزه صنایع دریایی، منابع طبیعی و کشاورزی (با تأکید بر محصولات باغی، گیاهان دارویی، گلها و درختچه های زینتی، شیلات) و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۱۶۹		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان آمل	پارک مازندران	۸۰ درصد صنعت (ریخته گری و قطعه سازی)، صنایع غذایی و علوم کشاورزی و ۲۰ درصد در سایر حوزه ها
	۱۷۰		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان سیمرغ (کیاکلا)	پارک مازندران	کشاورزی (گل و گیاه)، گردشگری
	۱۷۱		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل	جامع
	۱۷۲		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه مازندران	جامع
	۱۷۳		مرکز رشد واحدهای فناوری طبرستان	دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری	کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
۲۷	۱۷۴	مرکزی	مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک مرکزی	جامع
	۱۷۵		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان محلات و نیم ور	جهاد دانشگاهی	صنایع معدنی (با تأکید بر صنعت سنگهای تزئینی و نما)، صنایع کشاورزی(با تأکید بر گل و گیاهان زینتی و پرورش ماهیان زینتی)
	۱۷۶		مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه تفرش	کشاورزی(گردو، بادام، زعفران و فرآورده های آن)، صنایع معدنی (فرآوری و بهره برداری از معادن گچ، آهک و سیمان)، انرژی های نو (انرژی باد و انرژی خورشیدی)
۲۸	۱۷۷	هرمزگان	مرکز رشد واحدهای فناوری	دانشگاه هرمزگان	جامع
	۱۷۸		مرکز رشد واحدهای فناوری	سازمان منطقه آزادقشم	مواد غذایی و صنایع وابسته، بهداشتی- آرایشی، سم شناسی، برق و الکترونیک
	۱۷۹		مرکز رشد واحدهای فناوری	جهاد دانشگاهی واحد هرمزگان	زیست فناوری، آبزیان، شیلات و محیط زیست
	۱۸۰		مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک هرمزگان	فناوری های دریایی، صنایع آلومینیوم، فولاد
	۱۸۱		مرکز رشد واحدهای فناور مواد و تجهیزات پزشکی بندرعباس	پارک هرمزگان	مواد پزشکی، فناوری تجهیزات پزشکی
	۱۸۲		مرکز رشد فناوری های دریایی	پارک هرمزگان	حوزه تخصصی فناوری های دریایی از جمله اکولوژی دریا، روش های نوین آبی پروی (ماهی و میگو)، شناورهای دریایی و ...
۲۹	۱۸۳	همدان	مرکز رشد واحدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات	دانشگاه بوعلی سینا همدان	جامع
	۱۸۴		مرکز رشد واحدهای فناوری	پارک همدان	صنایع و ماشین آلات کشاورزی، صنایع غذایی، گردشگری، گیاهان دارویی، طراحی صنعتی و صنایع خودرویی، ICT

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۱۸۵		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان ملایر	پارک همدان	-
	۱۸۶		مرکز رشد واحدهای فناور شهرستان کبودرآهنگ	پارک همدان	صنایع شیمیایی، صنایع فلزی، کشاورزی صنعتی
	۱۸۷		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان لالجین	پارک همدان	صنایع دستی با محوریت سفال و سرامیک (فناوری ساخت و تولید- رنگ و لعاب- نقوش-مواد نو- بسته بندی تخصصی- محصولات نو)
	۱۸۸		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان رزن	پارک همدان	صنایع کانی غیرفلزی، کشاورزی (با تأکید بر تولید، فرآوری و نگهداری محصولات کشاورزی)
۳۱	۱۸۹	یزد	مرکز رشد واحدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات	پارک یزد	فناوری اطلاعات و ارتباطات
	۱۹۰		مرکز رشد واحدهای فناوری بیوتکنولوژی پزشکی و مهندسی ژنتیک	پارک یزد	بیوتکنولوژی
	۱۹۱		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان تفت	پارک یزد	کشاورزی، فرآوری فرآورده های معدنی، گردشگری
	۱۹۲		مرکز رشد واحدهای فناوری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد	پارک یزد	فناوری های نوین در تهیه مواد و تجهیزات پیشرفته پلیمری، سرامیکی و فلزی
	۱۹۳		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان ابرکوه	پارک یزد	کشاورزی (محصولات مقاوم به کم آبی)

تعداد استانها	تعداد مراکز رشد	استان	نام مرکز رشد	نام سازمان وابسته	زمینه فعالیت مرکز رشد
	۱۹۴		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان بافق (مستقر در دانشگاه آزاد)	پارک یزد	عمران، معدن، مکانیک، کشاورزی، تولید نشاسته، دکسترین، هوافضا
	۱۹۵		مرکز رشد واحدهای فناوری شهرستان اردکان	پارک یزد	معدن، فرآورده های معدنی، صنایع فولاد، کشاورزی (انار، پسته، روناس، دانه های روغنی و فرآورده های آن)
	۱۹۶		مرکز رشد واحدهای فناور علوم انسانی و هنر	پارک یزد	علوم انسانی و هنر

مأخذ: معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

□ سهم پارک‌های علم و فناوری از اسناد بالادستی

با گسترش مفاهیم و فعالیت‌های فناورانه و دانش‌بنیان، کشورها در راستای اهداف و برنامه‌های بلندمدت خود ضرورت سیاستگذاری و قانونگذاری در این حوزه را در دستور کار قرار دادند و در کشور ما نیز پس از شکل‌گیری اولین پارک علم و فناوری در کشور و آغاز روند رو به رشد نوآوری و فعالیت‌های فناورانه در کشور، توجه به توسعه و گسترش پارک‌های علم و فناوری و همچنین فعالیت‌های فناورانه مرتبط با آنها در اسناد بالادستی کشور در دستور کار سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان کشور قرار گرفت و اولین بار در سیاست‌های رشد و توسعه فناوری در کشور مصوب ۱۳۸۳، بر حمایت از تأسیس و توسعه شهرک‌ها و پارک‌های علم و فناوری در کشور تأکید شد. پس از آن نیز در سیاست‌های کلان و برنامه‌های توسعه‌ای به ضرورت توجه به این پارک‌ها و مراکز رشد و همچنین فعالیت‌های مرتبط با آنها پرداخته شده است که در جدول ذیل می‌آید:

سهم پارک‌های علم و فناوری و فعالیت‌های فناورانه از اسناد بالادستی

سیاست	بند	حکم مرتبط
سیاست‌های رشد و توسعه فناوری در کشور مصوب ۱۳۸۳	بند ۲-۷	حمایت از تأسیس و توسعه شهرک‌ها و پارک‌های علم و فناوری
نقشه جامع علمی کشور (۱۳۸۹)	بند «۲» راهبرد کلان ۴	ارتباط مستمر و هم‌افزا در بین سه جریان تولید، انتشار و کاربرد و توسعه دانش و تقویت فرآیند تبدیل ایده به محصول
	بند «۱۲» اقدامات ملی راهبرد کلان ۳	حمایت از توسعه مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری با تأکید بر مشارکت بخش خصوصی
	بند «۱۷» اقدامات ملی راهبرد کلان ۱۰	حمایت از توسعه پارک‌های علم و فناوری ویژه علوم انسانی و هنر براساس نیازها و استعدادهای منطقه‌ای و استانی
	بند «۶» اقدامات ملی راهبرد کلان ۱۲	تشویق دانش‌آموختگان فنی و مهندسی به سمت ایجاد شرکت‌های دانش بنیان خصوصی و تعاونی در پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری از طریق ارائه تسهیلات خاص به آنها
قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری‌ها و اختراعات (۱۳۸۹)	ماده ۳ بند «ج»	ج) اولویت استقرار واحدهای پژوهشی، فناوری و مهندسی و تولیدی شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان موضوع این قانون در محل پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، مناطق ویژه اقتصادی و یا مناطق ویژه علم و فناوری
	ماده ۹	به منظور ایجاد و توسعه شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان و تقویت همکاری‌های بین‌المللی اجازه داده می‌شود واحدهای پژوهشی و فناوری و مهندسی مستقر در پارک‌های علم و فناوری در جهت انجام مأموریت‌های محوله از مزایای قانونی مناطق آزاد درخصوص روابط کار، معافیت‌های مالیاتی و عوارض، سرمایه‌گذاری خارجی و مبادلات بین‌المللی برخوردار گردند.
قانون برنامه چهارم	ماده ۴۵ بند «ه»	توسعه ساختارها و زیربنای لازم برای رشد فعالیت‌های

سیاست	بند	حکم مرتبط
توسعه (۱۳۸۹-۱۳۸۴)		دانایی محور در بخش دولتی و خصوصی به ویژه ایجاد و گسترش پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری
	ماده ۴۷	به منظور ایجاد و توسعه شرکت‌های دانش بنیان و تقویت همکاری‌های بین‌المللی، اجازه داده می‌شود واحدهای پژوهشی و فناوری و مهندسی مستقر در پارک‌های علم و فناوری در جهت انجام مأموریت‌های محوله از مزایای قانونی مناطق آزاد در خصوص روابط کار، معافیت‌های مالیاتی و عوارض، سرمایه‌گذاری خارجی و مبادلات مالی بین‌المللی برخوردار گردند.
	ماده ۷۵	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی ذیربط، به منظور بهره‌گیری از قابلیت‌ها و مزیت‌های سرزمین در راستای ارتقای نقش و جایگاه بین‌المللی کشور و تعامل مؤثر در اقتصاد بین‌المللی، راهبردها و اولویت‌های آمایشی ذیل را در قالب برنامه‌های اجرایی از ابتدای برنامه چهارم، به مرحله اجرا درآورد: الف) بهره‌گیری مناسب از موقعیت و توانمندی‌های عرصه‌های مختلف سرزمین برای توسعه علم و فناوری و تعامل فعال با اقتصاد جهانی، از طرق مختلف از جمله تعیین مراکز و پارک‌های فناوری علمی، تحقیقاتی، تخصصی و همچنین تعیین نقش و عملکرد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی
سیاست‌های کلی علم و فناوری (۱۳۹۳)	بند ۲-۵	حمایت از تأسیس و توسعه شهرک‌ها و پارک‌های علم و فناوری
	بند ۴-۶	گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران و فعالیت‌های عرصه علم و فناوری
	بند ۵	۵-۱- افزایش سهم علم و فناوری در اقتصاد و درآمد ملی، ازدیاد توان ملی و ارتقاء کارآمدی ۵-۲- حمایت مادی و معنوی از فرآیند تبدیل ایده به محصول و افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش پیشرفته و فناوری داخلی در تولید ناخالص داخلی با هدف دستیابی به سهم ۵۰ درصد.
	بند ۶	۶-۱- توسعه صنایع و خدمات مبتنی بر علوم و فناوری‌های جدید و حمایت از تولید و صادرات محصولات دانش‌بنیا و متکی بر فناوری‌های بومی به ویژه در حوزه‌های دارای مزیت و ظرفیت، با اصلاح امر واردات و صادرات کشور ۶-۲- اهتمام بر انتقال فناوری و کسب دانش طراحی و ساخت برای تولید محصولات در داخل کشور با استفاده از ظرفیت بازار ملی در مصرف کالاهای وارداتی.
	ماده ۱۶ بند «د»	نسبت به ایجاد، راه‌اندازی و تجهیز آزمایشگاه کاربردی در

سیاست	بند	حکم مرتبط
توسعه (۱۳۹۴-۱۳۹۰)		دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی، شهرک‌های دانشگاهی، علمی، تحقیقاتی، شهرک‌های فناوری، پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد از طریق دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های تابعه و وابسته آنها اقدام نماید.
	ماده ۱۷ بند «ب»	حمایت مالی و تسهیل شکل‌گیری و توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی و تعاونی که در زمینه تجاری-سازای دانش و فناوری به ویژه تولید محصولات مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته و صادرات خدمات فنی و مهندسی فعالیت می‌کنند و نیز حمایت از راه‌اندازی مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری از طریق بخش غیردولتی
	ماده ۱۵۰ بند «ه»	افزایش توانمندی‌ها و قابلیت‌های طراحی، تدارک، ساخت، گسترش همکاری صنعت و دانشگاه، ساخت تجهیزات و ماشین‌آلات صنعتی، تعمیق تعامل صنایع با شهرک‌های فناوری و پارک‌های علم و فناوری و افزایش مستمر سهم صنایع مبتنی بر فناوری‌های برتر (صنایع نوین) در ترکیب تولید صنعتی، نوسازی و ارتقاء بهره‌وری صنایع و معادن
برنامه ششم توسعه (۱۳۹۶-۱۴۰۰)	بند ۱۷	دانش بنیان نمودن صنایع بالادستی و پایین دستی نفت و گاز با تأسیس و تقویت شرکت‌های دانش بنیان برای طراحی، مهندسی، ساخت، نصب تجهیزات و انتقال فناوری به منظور افزایش خودکفایی
	بند ۷۴	دستیابی به رتبه اول منطقه در علم و فناوری و تثبیت آن با اهتمام به تحقق سیاست‌های کلی علم و فناوری
	بند ۷۹	گسترش همکاری و تعامل فعال، سازنده و الهام بخش در حوزه علم و فناوری با سایر کشورها و مراکز علمی و فنی معتبر منطقه‌ای و جهانی به ویژه جهان اسلام و توسعه تجارت و صادرات محصولات دانش بنیان
	بند ۸۰	توسعه و ساماندهی نظام ملی نوآوری و حمایت از پژوهش‌های مسئله‌محور و تجاری سازی پژوهش و نوآوری و توسعه نظام جامع تأمین مالی در جهت پاسخ به نیاز اقتصاد دانش بنیان

□ جمع‌بندی

بررسی روند شکل‌گیری و توسعه پارک‌های علم و فناوری در کشور طی دو دهه گذشته نشان می‌دهد، توسعه پارک‌های علم و فناوری، به لحاظ کمی روند مثبت و قابل توجهی را پشت سر گذاشته است، اما به لحاظ کیفی، آن طور که باید نتوانسته ارتباط قوی و مؤثری میان صنعت و دانشگاه برقرار کند، که بخشی از این موضوع مربوط به مشکلات ساختاری و بخشی دیگر مربوط به حوزه قانون‌گذاری و اجرا است. یکی دیگر از مشکلاتی که در این حوزه وجود دارد، عدم استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی در شکل‌گیری و توسعه پارک‌های علم و فناوری برخلاف توجه و تأکید ویژه به آن در اسناد بالادستی است. هر چند که در کنار سایر مشکلات و چالش‌هایی که در این حوزه وجود دارد، نگاهی به حوزه فعالیت پارک‌های علم و فناوری در استان‌های مختلف نشان می‌دهد، ظرفیت‌ها و مزیت‌های صنعتی، تولیدی، خدماتی و .. هر منطقه در استقرار و تأسیس پارک‌های علم و فناوری، مورد توجه قرار گرفته و تلاش شده است تا فعالیت‌های این پارک‌ها نیز در این راستا هدایت شود. با این حال، از آنجا پارک‌های علم و فناوری اساس توسعه اقتصاد دانش‌بنیان است و در اهداف و برنامه‌های کلان کشور به توسعه اقتصاد دانش‌بنیان نیز توجه ویژه شده است، ضروری است توسعه کیفی پارک‌های علم و فناوری در کنار توسعه کمی، و همچنین رفع چالش‌های و مشکلاتی که در این حوزه وجود دارد بیش از پیش در دستور کار سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان کشور قرار گیرد.

-

